Opening door de voorzitter, Bas Eenhoorn.

Hartelijk welkom, fijn dat u er allemaal bent, een geweldige stimulans voor elkaar dat we er zijn en praten, gisteren en vandaag over ons verkiezingsprogramma en over de lijst, over onze kampioenen, die ervoor zullen zorgen dat we de liberale boodschap en overtuiging brengen overal waar dat nodig en nuttig is.
Fijn dat u er allemaal bent en dat u eraan zult meewerken dat dat gaat gebeuren. Er zijn uiteraard altijd een paar technische dingen voordat we gaan spreken over de lijst. Allereerst zou ik willen zeggen, het zijn maar een paar formaliteiten, willen zeggen dat er een rondvraag is en als er iemand is die daarvan gebruik wil maken dan moet die dat nu zeggen, dat is niet het geval daarmee is de rondvraag afgehandeld.
Dan hebben we een stemcommissie, net zoals gisteren, en daarvoor hebben zich bereid verklaard, je zou bijna het woord beschikbaar gebruiken, de leden Verkleij, Ditewig en van Velsen, er is een notulen-commissie, de leden De Koning, Stortelers en Voittiez en die zijn daar in benoemd, als u het goed vindt en die zullen wat dat betreft hun taak vervullen.

Dan zou ik voordat ik kom aan, nee laat ik de volgende stap doen. Er is bij deze vergadering altijd de gelegenheid om een toelichting te geven van de kant van de kandidaten. De kandidaten hebben gezegd, daar geen gebruik van te maken. Zij zitten dus nu in de bus op weg naar de dierentuin, dat wil zeggen de bus staat hier nog want er is ook nog een tweede mogelijkheid dat u een toelichting zou willen vragen met andere woorden is er iemand van u die aan de kandidaten, of één der kandidaten, een toelichting zou willen vragen? Dat is niet het geval dan zou ik willen zeggen in de richting van de chauffeurs zij kunnen gaan rijden en we wensen de kandidaten een buitengewoon plezierige dag in het dierenpark en wat het iets meer zij.
U weet waarschijnlijk dat de mobieltjes constant aan staan tussen daar en hier en zo gaat dat nu eenmaal op zo'n dag en dat is de moderne telematica en daar gaan we gewoon gebruik van maken.

Dan de kwestie van het technisch advies, dat horen we formeel vast te stellen, dat is uitvoerig natuurlijk in alle kringen doorgesproken, is er iemand van u die daar het woord over zou willen voeren, agendapunt 3? Niet het geval dan neem ik aan dat niemand ook stemming daarover wenst en daarmee is het technisch advies vastgesteld en weten we allemaal hoe de lijst wordt ingekaderd en op welke wijze we dat dus vorm gaan geven.
Dan voordat we komen tot agendapunt 4, de vaststelling van de kandidatenlijst, zou ik nog even één punt onder uw aandacht willen brengen, Hans Dijkstal heeft dat gisteren ook al gedaan en vanochtend in een aantal ochtendbladen, in ieder geval in de Telegraaf, stond ook al uitvoering de vraagtekens bij de peilingen.
Kijk, natuurlijk zijn peilingen iets om goed naar te kijken en ze geven een trend aan, dat is ontegenzeggelijk een signaal. Tegelijkertijd als je ziet welke enorme verschillen er zitten tussen de uitkomsten van de ene peiling en de andere dan moet je je afvragen wat betekent dat precies?
We hebben nog eens even gekeken wat de techniek van de verschillende peilingen is en hoe dat werkt, laten we zeggen grosso mode komt dat er op volgt op neer. Indertijd, misschien is het wel aardig om te zeggen, was het een initiatief van een aantal jonge WD'ers in Amsterdam om met deze gedachte te beginnen, peilingen te houden, kijken hoe je ervoor staat, ik begreep zonet van Henk Vonhoff vlak voor deze vergadering, dat men indertijd daar al die gedachte heeft ontwikkeld dat het goed is, in de gaten te houden, hoe ligt het in het land, wat zijn de opinies over de waardering van de verschillende politieke partijen, maar toen al was het duidelijk dat je een groot blok van zwevende kiezers hebt en hoe ga je daarmee om? Deel je die toe op basis van bijvoorbeeld de uitslag van de vorige verkiezing? Deel je toe pond, pondsgewijs naar aanleiding van de uitkomst van de enquête na de degene die wel weet wat ze zullen gaan stemmen, of tel je ze überhaupt niet mee, met andere woorden als 30% zegt nog niet te weten waarop te stemmen, ok dan tellen we niet mee en dat maakt natuurlijk enorme veel uit als 30% van de geënquêteerden zegt nou wij weten nog niet wat we stemmen en je gebruikt één van die drie technieken dan kom je tot enorme verschillen

in de uitslag.

Daarmee heb ik alleen maar verklaard dat die verschillen er zijn maar niet dat we de peilingen moeten veronachtzamen, integendeel, gisteren hebben we ook met z'n allen gezegd wij gaan ervoor en wij gaan hard werken aan die overwinning en wat er nu in de peilingen is gebeurd is alleen maar een extra stimulans om dat met zijn allen te doen.
Nou dat wou ik even van tevoren kwijt omdat we anders misschien weer in de gedachte zijn dat we zenuwachtig zijn en dat zijn we dus helemaal niet.

Ik stel voor dat we dan beginnen met agendapunt 4 en dan ga ik daar maar even zitten want dan kunnen we het allemaal netjes stap voor stap volgen.
Dan gaan we natuurlijk even goed praten over hoe we stemmen, hoe dat allemaal werkt. Er zijn heel veel nieuwe mensen in de zaal in de zin dat zij de proefstemmingen niet hebben kunnen meemaken dus dat gaan we eerst doen en dat werkt buitengewoon eenvoudig, niks om je druk over te maken maar we doen het ook allemaal gewoon heel rustig.
We gaan eerst eens een proefstemming doen en u hebt allemaal een stemkastje en op dat stemkastje ziet u 1 tot en met 10, dat staat op dat stemkastje. Alle kandidaten die krijgen op het grote scherm een aanduiding, om even te laten zien hoe dat eruit ziet u ziet bijvoorbeeld zoiets van 1 tot en met 4 en dan ziet u een aantal namen, dat zijn de kandidaten voor die plek zullen we maar zeggen, en in dit geval hebben we gedacht we zullen maar eens een vraag stellen overtuigd dat u het allemaal weet, wordt u nu gevraagd om aan te geven wat volgens u het goede antwoord is. Wie is er nooit voorzitter geweest van de Tweede Kamerfractie, u kunt kiezen uit de vier die daar staan. Als u nu gaat stemmen, u ziet dan een groen lichtje, dat groene lichtje is dan niet meer aan het knipperen maar staat gewoon aan, ik zeg dan de stemming is geopend en dan kijk ik altijd in de richting van de kamercentrale Limburg want dat is een groep die heel veel van die stemdoosjes heeft en als die klaar zijn denk ik dat u allemaal klaar bent en dan zeg ik de stemming is gesloten, er zijn nog steeds mensen aan het

stemmen begrijp ik.
We kijken even want we weten precies natuurlijk hoeveel kastjes zijn uitgedeeld en omdat we precies weten weten we ook of iedereen wel gestemd heeft ja of nee, en het blijkt dus dat een aantal nog niet gestemd heeft maar daar is de uitslag en u ziet u weet het allemaal precies.

We doen het nog een keer en we gaan nog een vraag stellen, het is misschien een beetje kinderachtig maar we moeten het echt even in de vingers hebben. De volgende vraag laten we zien, we maken het wat ingewikkelder, ja dat kan voorkomen in de loop van de dag dat we meerdere kandidaten hebben op één plek dan moet het wel even duidelijk zijn hoe het zit en het moet ook zo zijn dat degene die het wordt meer dan de helft van de stemmen heeft, dat begrijpt u, dus als je bijvoorbeeld zeven kandidaten op één plek hebt dan moet er één zijn met meer dan 50% van de stemmen.
Ik begrijp dat dit een hele moeilijke vraag is?

Dan gaan we nu de stemming openen, u moet wel allemaal meedoen anders gaat het niet. En de uitslag. Nou kijk eens aan, Daan Zwart heeft nog nooit zoveel stemmen gehad. Je moet de vragen duidelijk stellen dat is altijd belangrijk. Misschien is het goed om nog even te zeggen dat dat kaartje echt goed in dat kastje moet, daar moet geen vergissing over zijn, alle kastje zijn geactiveerd. Die kastjes blijven in de zaal dus als u op een gegeven moment zegt ik moet even mijn handen wassen of ik wil een appeltaartje eten dan dat kastje in de zaal laten, u verstoort het systeem als u met dat kastje naar buiten loopt of naar binnen loopt of het misschien in de auto meeneemt. Dat is niet de bedoeling, ik hoop dat alles goed gaat.
Dan zijn er nog een paar dingen die ik nog zou willen zeggen. Ik vind het heel belangrijk omdat we er allemaal even goed bij moeten zijn dat als u zegt ik wil even wat kletsen dan doen we dat niet achter in de zaal of in de wandelgangen maar dan gaat u naar buiten en dan doet u dat niet in de zaal want dat is toch afleidend en dan komen we in de verwarring zal ik maar zeggen.
Ik denk dat we nog een paar dingen moeten afspreken. U kent natuurlijk allemaal de

procedure maar misschien is het goed nog een paar dingen nog even te zeggen, niet alles maar een paar dingen nog even te zeggen. Als er een kandidaat van het Hoofdbestuur niet het haalt op de plek dan is dat de kandidaat voor de volgende plek en zo verder en niet de kandidaat die daar staat dus laten we zeggen iemand staat op 15 haalt het niet op 15 omdat er een medekandidaat is dan wordt nummer 15 op 16 door het Hoofdbestuur ingezet en is kandidaat 16 daar niet kandidaat tenzij er tenminste drie afdelingen zeggen maar ja dat is de kandidaat van Hoofdbestuur die willen wij toch op die plek kandidaat stellen, ik help u even herinneren dat dat in de vorige Bijzondere Algemene Vergadering toen wij de kandidatenlijst vaststelden nogal een discussiepunt is geweest in hoeverre een kandidaat op een bepaalde plaats daar ook zou kunnen blijven, nou de reglementen zijn aangepast, dus indien voor een kandidaat op een bepaalde plek er een kandidaat van het Hoofdbestuur in de plaats treedt dan kunt u, mits tenminste drie afdelingen dat vragen, ook de kandidaat die daar al staat weer op die plek neerzetten.

Een kandidaat die door één van de afdelingen is gesteld en die het niet heeft gehaald op de plaats waar die medekandidaat gesteld is is niet automatisch weer kandidaat voor de volgende plek, tenzij u dat zegt. Met andere woorden ik ga het ook niet iedere keer vragen, ik ga ook niet iedere keer vragen mevrouw of meneer x of y wordt die weer opnieuw kandidaat gesteld, als u het zegt dan gebeurt het en dan toetsen we weer de naam in. Dus u moet er wat dat betreft even alert bij zijn.

Met betrekking tot het stellen van de kandidaten zou ik u willen voorstellen akkoord te gaan met het volgende: er is een kandidaat, die wordt gesteld en er kan en toelichting op worden gegeven, een toelichting van meer dan 30 seconden kan ik u zeggen werkt averechts dus ik zou u willen aanraden vooral kort en helder te zijn als u een kandidaat zou willen aanbevelen.

VVD

Dan geef ik de gelegenheid aan een aantal liefst, net zoals gisteren, niet meer dan twee voor en twee tegenstanders van die kandidaat cq. verdedigers van de kandidaat van de plek die daar gesteld is om er ook nog iets van te zeggen.
U doet dat natuurlijk niet in negatieve termen in de zin van mevrouw of meneer vind ik een waardeloze figuur maar u zegt het vooral in de zin dat uw kandidaat goed is. Zo gaan we uiteraard met elkaar om dus dat zal ook best lukken maar het liefst dus niet meer, dat wil zeggen ik ga het niet allemaal zo strak doen, maar in principe niet meer dan twee voor- en twee tegenstanders met een korte heldere statement waarom u zegt die kandidaat zou ik graag op deze plek gekozen zien.

Nou ik denk dat dat even voor de goede orde zou kunnen worden vastgesteld, als u daar geen bezwaar tegen heeft, dat doen we dan met alle flexibiliteit uiteraard die in ons is.
Dan heb ik nog één formele mededeling, de heer van Rijt uit Emmen die op de lijst staat, hij stond op plaats 73 die heeft zich teruggetrokken en besloten is dat die plaats door opschuiving wordt opgevuld, dat meldt ik maar even zodat we op dat moment als dat aan de orde komt dat u weet dat op 73 dus de kandidaat 74 staat en zo verder.
Dan denk ik dat we het een beetje hebben gehad en dan kunnen we aan het werk.
De heer Kamminga die het werk van de commissie Kamminga van de commissie die de kandidaten heeft gezocht en het voorstel en de aanbeveling aan het Hoofdbestuur heeft gedaan kan van zijn kant uiteraard steeds toelichting geven, eventueel uit eigen initiatief maar ook op vraag van uw kant, dus dat kunnen we ook wat dat betreft heel open spelen en ik denk dat het verstandig is dat na al deze inleidende op- en aanmerkingen dat we starten met de procedure als er tenminste geen vragen, opmerkingen, suggesties of aanbevelingen meer zijn. Niet het geval? Dan gaan we aan de slag.

Op plaats 1 is gesteld de kandidaat H.F. Dijkstal te Wassenaar, ik constateer dat u bij acclamatie Hans op die plek heeft gezegd en wij vragen of Hans binnenkomt om de rest

van de vergadering bij te wonen.
Hans gefeliciteerd en je bent aanwezig om waar nuttig en nodig toelichting te geven en vragen te beantwoorden. Plek nummer 2 kandidaat gesteld door het Hoofdbestuur mevrouw Jorritsma medekandidaat door een aantal afdelingen de heer Zalm, wie mag ik daarover het woord geven?

De heer Piet van der Linden, Capelle a/d IJssel; amendement Cappelle a/d IJssel plaats 2 trekken we in.